

SRI MALLIKARJUNA KHARGE.—(Minister for Revenue).

(a) 8,00,355.

(b) 5,66,595.

(c) Tenants	...	8,00,355
Landlords	...	3,97,642

(d) About one year.

ADJOURNMENT MOTION.

re : Raitha Jatha" in Bangalore.

† ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ತಮಗಲ್ಲ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತಮಗಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಕಡೆ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ರೈತರು ಈವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನು ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ರೈತರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು.....

SRI QUMARUL ISLAM.—Sir, before we take up this issue I would like to bring one important matter to the notice of this House. I seek the permission of the Chair to say something about it.

MR. SPEAKER.—You can raise it after the Deputy Leader completes his speech.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ವೇಳೆ ಆದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈಗ ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ರೈತರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ನಾವು ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಅವರು ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರ, ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರವೆಂದು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರು ಏನು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆಸೆವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಯಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ೪೭ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಾತಾ
ಬಿರ್ಲಾ ಜೇಬಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಲಾಟಿಗೆ
ಬಂದಿದೆ ೪೭ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರೈತರ ಸಾವಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ೪೭ ರ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ೪೭ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
ಯಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ೪೭ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ”

ಸ್ವಾಮಿ ಯಾವ ಕವಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೈತರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ರೈತರ

ಮಕ್ಕಳೆ, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ ಅಷ್ಟೆ. ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರವೇ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಎರಡು ಅಂಥಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವು ಒಂದೂ ಜಾರಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಒಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನರಗುಂದ ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಹುತಿ ಆಯಿತು ಅದರ ಜ್ಯೋತಿ ಈವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಆತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿ ಈವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ರೈತರು ಅದನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೂಡ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ನಡೆದುಕೊಂಡೂ ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಬರುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಆ ಜ್ಯೋತಿಗೆ ಆರತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಲು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಬಂದು, ಇಡಿ ಊರಿನ ಜನರು ಅದಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾರತಿಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ರೈತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ವಿನಾಕಾರಣ ಹುಟ್ಟಿತು, ವಿನಾಕಾರಣ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅವರು ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂಥಿಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ, ಇಂಥಿಂಥ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಫೈನಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವರ ಸಮಿತಿಯೂ ಹೋಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಪದವಿಯು ಹೋಯಿತು. ಅಂದರೆ ಅವರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬದುಕಲಿ. ಏತಕ್ಕಿಂದು ಅವರವರ ವಿರುದ್ಧ ವೇ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಲಿ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯ ಏತಕ್ಕಿಂದು ನಾವಂತು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಬಂದು ಕೂರುವುದಕ್ಕೂ ಮರಬೀಳುವುದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಮಿತಿಯು ತಜ್ಞರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ರೈತರಿಗೆ ಇಂಥ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರು ಬೇಡ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಪ್ರೈಸ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಿಂಥ ಬೆಳೆಗಳೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ ರಾಸ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ಏನು ಇದೆ. ಅದರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನ್ನ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈವತ್ತು ರೈತರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗಿಂತಲೂ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೊಂದರೆ ಇರಬಹುದು, ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಗುಮಾಸ್ತನು 20 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಒಬ್ಬ ರೈತನು ತಾನು ಮಾಡಿದಂಥ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆಬರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ರೈತರ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಕಣ್ಣಿರಿಸುವ ಸಮಿತಿಗಳು ಆದುವು, ರೈತರ ಮುಖಂಡರು ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಅವರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಜ್ವಲಂತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳದೆ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜನರನ್ನು ಬಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ 10 ಜನರ ಮೇಲೆ ಜಾಮೀನು ಕೇಸ್ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು

ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೨-೦೦ ಪಿ.ಎಂ

ಇದು ತಕ್ಷಣ ಆಗಬೇಕಾದಂತಹ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅವರ ಸಾಲಗಳ ವಿಷಯ. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಹಳೆಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಾಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಅಂದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ಸಾಲಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ೩೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರು ಏನು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟರೂ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟು ಅವರು ಶಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ. ಈದಿನ ರೈತ ಒಂದು ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂತಹ ಗಾಡಿಕಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಗಾಡಿಯ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನ ರೈತ ನೇಗಿಲು, ಗುಳ, ಒಂದು ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯೂ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಮತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಇಂತಹವರೇ ಸರ್ಕಾರ ಆಳಲು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಅದೇ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹವರೇ ಈ ದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಇವರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅವರ ಮುಖಂಡರೇ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಆಯಿತು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಮೂಲಕ ಏನೂ ರಿಲೀಫ್ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದು ಬರೀ ಸಾಲದ ಮನ್ನಾವನಲ್ಲ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗ ಬೇಕಾದಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಲಿ ಮತ್ತೊಂದಾಗಲಿ, ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಾಗಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀವೇನೂ ಕೊಡ ದಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನಾವು ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ನೀತಿ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಮಾರು ಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾಗ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆಯೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗಡೆ ಬೆಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದಾಗ.....

SRI R. GUNDU RAO.—Sir, already twenty-five minutes are over. Let them speak further for half an hour. I do not mind. But, at the same time, they must also hear me patiently when I speak.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅವರು ಪುರಾಣ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಪುರಾಣ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಆಳ್ವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿನ ಉದ್ಘೋಷಿತ ತಕ್ಷಣತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾನು ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಆ ಕಾಲದ

ಮಂಜುಮಯ್ಯನು ಅರಿತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಉಚ್ಚಿಸದೇ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ 'ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಡ್ಡರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ನಮಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಿಪೀಟೇಷನ್ ಆಗದಹಾಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಐದೈದು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಕಳೆದ 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರೈತರು ಒದಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒದಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪುರಾಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಹೋಗಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲೀತನಕ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ? ಗೋಡೆ ತನಕ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗು ಎಂದರೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆಗ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಗ್ಗು ಎಂದರೆ ನೆಲದವರೆಗೂ ಬಗ್ಗಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಬಗ್ಗು ಎಂದರೆ ಎದ್ದು ಬರತಾರಾ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ರೈತರು ಈಗ ನಗರದಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈಗ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೇ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ, ರೈತರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ, ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ್ದು. ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದವರು ನಾವು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರೂ ಆಗ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಕಮಿಟಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಹುಟ್ಟಿತು, ವಿನಾಕಾರಣ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಿತಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಯಾವ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಜವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಸಮಿತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲ, ವಿನಾಕಾರಣ ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸರಿ, ನವಲಗುಂದ, ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಬಲಯುತವಾದ, ಉಗ್ರವಾದಂತ ಚಳುವಳಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ನರಗುಂದ ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ವಿನಾಕಾರಣವಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ಸಮಿತಿ ಇದ್ದಲ್ಲ. ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಂತಹ ಸಮಿತಿ ಇದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಸಮಿತಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಎರಡು ವರದಿಗಳನ್ನೂ ಸಹಾ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಮಿತಿ ಮೂರನೆಯ ವರದಿ ಕೊಡುವುದರೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಿತಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳಿದರು. ರೈತರ ಮುಖಂಡರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಇರಲಿ, ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರಿಗಿಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನ ತಲೆ ಇದೆ. ಇದರ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೈತರ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯುಳ್ಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೋ ಯಾರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥಾ ರೈತರ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿರುವವರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಕೆಳಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಇದ್ದಾಗ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅವು ಪರಿಹಾರವಾಗತಕ್ಕಂಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ಮಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾತಾನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಅವಾಗ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೌಜಲಗಿಯವರು ಇದ್ದರು. ಸೆಕೆಟರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಇದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಇದಾದಮೇಲೆ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ದಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಜನರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಛಾರ್ಟರ್ ಆಫ್ ಡಿಮಾಂಡ್ಸ್ ಇಟ್ಟೆ. ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಇತ್ತು ಅದು ಈ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ೪-೫ ವರ್ಷದಿಂದ ಬಂದಂಥಾ ಈ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಚಳುವಳಿ ಆವಾಗ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರ ರೂಪವಲ್ಲೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನರಗುಂದ-ನವಲಗುಂದ ರೈತರ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆ ಭಾಗದ ಮಲಪ್ರಭಾ ಭಾಗದ

ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಯಾವುದೂ ಹೂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎರಡನೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಅವರು ೮ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಫಾರ್ಟಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಅಬಾಲಿಷನ್ ಆಫ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಲಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಷಿಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂಥಾ ಭೂಮಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಕಾಟನ್ ಪ್ರೈಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಲೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಜಾರ್ಜರ್ ಆಫ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಕೂಡ ಈ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ೮೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಮಾನಗ್ರಾಹಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಹಾಗೆ ನನಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಈ ಮನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ಇಲ್ಲಾ, ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈಗ ಬಂದಿರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಬಂದೆ. ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರವರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗಲೇ ಬಂದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವರು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ವಿಶೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೫ ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿರಿ, ಅವರೂ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ತಮಗಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಅವರು ಯೀಲ್ ಅಗದೇ ಇರುವಾಗ ತಾವುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸ್ವಾಮಿ.....

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈಗೊತ್ತು ಈ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಏನು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಪಾಸ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೇಳಲುಗಡೆ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೂತಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಮೂರನೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರು. ಅವರೇ ಇದರಲ್ಲಿ

ತುಂಬಾ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಮುಖಟ್ಟು ತಾವು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನಾವು ಇಂಥಾವರಿಗೆ ಪಾಸು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಾಸ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಇವರುಗಳೇ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯೀಲ್ಡ್ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ನೀವೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯೆ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಈಗ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಇದು ರೈತರ ಒಂದು ಗಹನವಾದಂಥಾ ವಿಚಾರ, ನರಗುಂದ-ನವಲಗುಂದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ, ಅದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದಂಥಾ ವಿಚಾರ ಅನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಕೊಟ್ಟಿ. ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅದರ ನಿಲುವು ಫೇಬ್ರೆ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ಯಾರು ಪಾಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ ಸಾಹೇಬರು ಆ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಈ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಗೌರವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈವಾಗ ಏನು ಒಂದು ವಿಷಯ ತಂದಿದ್ದೀರೋ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಅವರು ಈ ತರಹ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಸ್ವಾಮಿ.

MR. SPEAKER.—Hon'ble Member cannot make that Remark. They can issue pass for one. Do you think that they can issue passes for all?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಒಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾವ ಯಾವ ಮಂಜುರಗಳು ಆಯಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥಾವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಿಂದ ಅವರ ಗೌರವ ಘನತೆಗಳಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾವ ಜನರು ಈ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಏನು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಆ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸು ಏನಾಗಬಹುದು? ಅವರ ಗೌರವ ಏನಾಗಬಹುದು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯ ನರಗುಂದ-ನವಲಗುಂದದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾದರೂ ಸಹಿತ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಅವರು ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು Records ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಏನು ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಅಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನಿವೆ ಇವು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್, ನಾನ್‌ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ತಲಾ ವರಮಾನ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಜಟಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಇವು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ರೈತ ಸುದೈವದಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರೈತನ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ತೋರಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಶುರುವಾದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ವೇತಪತ್ರವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಸುದೈವದಿಂದಲೋ, ದುದೈವದಿಂದಲೋ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ಸುದೈವದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾರಿ ಆಗಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರೂ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸ ಜನರಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದೆ ನಾವು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೪ರವರೆಗೂ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೈತರ ತೆರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಬಂದವು. ೧೯೭೫ರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ನೋಟೀಫಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇವೆ. ಈಗ ಸಮಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೪ರವರೆಗೆ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕರಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕರಭಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್, ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲಿವಿ, ಎಜುಕೇಶನ್ ಸೆಸ್, ಲೈಬ್ರರಿ ಸೆಸ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕರಭಾರವನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತನ ಮೇಲೆ ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೮೦ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೊಸ ಕರಭಾರವನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಕರ ಏರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕರಭಾರವನ್ನು ರೈತ ಕುಸಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಒಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಛಾರ್ಟರ್ ಆಫ್ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನ್ನು ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಜೇಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಧರಣಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಾಗಲೂ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಹಾಗೂ ಧರಣಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸತ್ಯಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇವರು ರೈತರ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿ ಅವರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಛಾರ್ಟರ್ ಆಫ್ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಎಂದರೆ ಬರೀ ಧರಣಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಂತಾಗಿ ಹಾಕ

ಬೇಕೆಂದೇನು ಅಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇತಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ನಿನ್ನೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಇಂಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾನು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀ ಗುರುಪಾದಸ್ವಾಮಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದು. ಅವರು ರೈತರ ಯೋಗ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹವರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕಂತಹವರು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಕೃಪೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ನೂರಾರು ಕೋಟಿಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಶ್ರೇತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿರುವುದು ೭೦, ೮೦ ಮತ್ತು ೮೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಶ್ರೇತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದೆವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲ ಸೂಟ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಅದರೊಳಗೆ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಲಗಳು. ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡುವುದು, ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆ ಭೂ ಕಂದಾಯ ವನ್ನು ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆ ೯೦ ಲಕ್ಷ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ೩೦ ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಬಾಕಿ ೬೦ ಲಕ್ಷ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಸಾಲ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಹಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ, ಸಾಲ ವಜಾ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಏನೇನು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹೊಣೆ ಇದೆ. ಒಕ್ಕೂಟದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸಕರು ಸೇರಿದಂಥ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಆದಂಥ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಲ್ ಕಮಿಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಲ್ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಮೇಲೆ, ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ಮೇಲೆ, ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡ್ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಇನ್-ಪುಟ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್ ಟಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದಂಥ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ೧೪ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರ ರೂಪ ತಾಳಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಬೃಹತ್ ರೂಪದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು

ರೈತರು ಜಾತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಡೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿ, ಅವರ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವುದು ಬಗ್ಗೆ ಹಕ್ಕು ವಿದೆ. ಬರುವ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ದಿವರದಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಗೆ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಈ ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಿರಲಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಈ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರನ್ನು, ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ರೈತರ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಈಗಿನ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ರೈತರು ಈಗ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅವರ ಚಳುವಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕರು ತಂದಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ೩೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆಯೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಆಯಿತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನರಗುಂದದ ನಂದಿಮಿಲ್ಸ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈರೀಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ತಾವೂ ಸಹ ಸಂಘಟಿತರಾದರೆ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನರಗುಂದದ ರೈತರು ಇಡೀ ದೇಶದ ರೈತರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ರೈತರ ಭರವಸೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅವು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಈಡೇರಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜಾತಾದ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ರೈತ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವಂತಹ ಒಟ್ಟು ೧೯ ತೀವ್ರತರವಾದ ಧರ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಪಸ್ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ೧೯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತಹ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಪಸ್ ಪಡೆಯಲಾಗುವುದೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದಿನ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಡೀ ದೇಶದ ರೈತರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸುವಂಥ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಹುತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಹೊಡೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ರೈತರು ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ವಿಧಾನಸಭದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಮಾನ್ಯ

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದರೆ ಅದರ ಕಿಡಿ ಸಮಗೀ ಹಾರುತ್ತದೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಧಾನಸಭದ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೈತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Speaker, I support the adjournment motion which has been brought by Sri J H. Patel and I congratulate the agriculturists, who are coming from Nargund, Navalgund and other parts of Karnataka. Sir, this agriculturists' movement was started in Maharashtra by one Sri Sharad Joshi

INTERRUPTIONS

SRI B. P. SAYANAK.—Sir, if I mention this, what is wrong? why should we suppress all the facts? Sri Sharad Joshi...

INTERRUPTION

MR. SPEAKER.—We are concerned with the problems of the State. We are not concerned about Sharad Joshi or anybody else. Please confine yourself to speak on the adjournment motion. I know and most of the members know about Sharad Joshi.

SRI B. B. SAYANAK.—Everybody knows. But one thing. A riculturnists' Movement has taken a good shape all over India. Why are these agriculturists silent? It is because they are thinking that they were united and they would get benefit. So, now they have realised that whatever they are produeing they have right to fix prices for the same. That is their complaint and they are asking better prices for their produce. They want support-price. Why are they asking better prices? It is because fertilizer prices have gone high and the Government is not taking care of the agriculturists' produces, while fixing prices for their commodities. That is how agitation started. It is a good thing that all the agriculturists are now united. Here all the parties in the Opposition are not united. I request all the leaders of the parties including Sri Gu du Rao, to have a common platform and take this issue to the Central Government and give a better price for agriculturists. Mr. D. Devaraj Urs has done nothing for the agriculturists. Perhaps they have now the problem realised, because, if I can mention, when a question was put to Sri Y. B. Chavan, as to 'when he was in ruling party what had he done for the agriculturists?' He said that he did not know the prices of the agriculturists' produce. But he came to the

forefront now and now, he was in the Opposition and fighting the cause." When they were ruling they have not realised the plight of the agriculturists. Now, they are in the Opposition that they are taking the cause of the agriculturists. This should not be the issue of one party. This is an issue of all parties. I request Sri Gundu Rao, as Leader of the House, to take up this issue with the Central Government and do justice to these agriculturists.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟರು, ಮಾನ್ಯ ಸಯನಕರವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಂ ಅನಂದರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಟೇಲರೇ ಅವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿರುವುದು.

SRI B.B. SAYANAK. Don't charge against me. I have asked Sri Arumugham what Mr. J.H. Patel has said against me. I am not talking of anybody. Don't charge me. You have done nothing. I am not expecting anything from Mr. Devaraj Urs.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು...

SRI B.B. SAYANAK.—Don't charge anything. I am not asking anything from Sri Devaraj Urs.

SRI J.H. PATEL.—I have not made any allegations or charges against him. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೈದರು ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಾಭಟ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್, ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ, ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಇತರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ದುರ್ಭವದ ಸಂಗತಿ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾರತೀಯ ಜನತಾಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† SRI C.M. ARMUGHAM (K.G.F.).—Mr. Speaker Sir, the farmers' questions were raised in the last Session and it has consumed a lot of time. In fact, Sri Bommai everyday raised it. Then, ultimately the Government came forward to announce certain concessions. To those concessions they were asking, the Chief Minister said "he would look in o them. It would cost Rs. 85 crores". What he said I am saying and then he has also given a statement. Ultimately Sri Bommai, who was championing the cause of the agriculturists of the State, was appointed the head of a Committee. They went on. They have

given all these concessions. Ultimately, the Government headed by Sri Gundu Rao abolished betterment levy and water rate was revised. Now, Sir I am only asking whether abolition of betterment levy was correct or not and that requires some discussion, because we have spent about Rs. 600 to Rs. 700 crores for the construction of several projects in this area. Along with that the land value has increased and when the land value has increased, naturally Rs. 100 becomes Rs. 10,000. These are going, on. I am unable to understand from Sri S.R. Bommai as to what exactly the problems of the farmers are. So far as I am concerned, I will divide farmers into three classes—(1) land owners, I have said. I am repeating again, persons owning 100 acres of land are still there in Karnataka. There is a place in Byathamangala in Bangarpet Hobli where there is a land lord who has got 1,000 acres of land. He has manoeuvred to have so much land. Please see that action is taken against him. He gets Rs. 2 lakhs from sugarcane. He is keeping a sugar factory. He gets from tamarind Rs. 2 lakhs. What is this? He appealed the other day to join the farmers' agitation. I called him and said 'Are you a farmer? You are a big land owner.'

There is a middle class in Naragund and Navalgund. There is a person having 700 acres distributed the land among his relations. He resides in Bangalore. Still he is considered to be a farmer.

There are farmers having 5 acres, 10 acres, who plough the land and struggle for existence. Marginal farmers with one or two acres...

SRI S.R. BOMMAI.—Sri Armugham said these things even last time. There may be some land-owners, having a big holding in spite of land reforms. I don't think that 100 acres...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್‌ವೆಲ್ಲಾ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಡಿಟರ್‌ಮಿನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

SRI S.R. BOMMAI.—They might have created records in the name of their family members. But such instances are very few. The entire farmers' community is different. Now, Sir, among the SCs we know there are millionaires—one or two. Sri Armugham wears a suit and comes. I am very happy. Because some people are rich among the SC people, that does not mean that no concessions guaranteed under the Constitution should be given to them. Similarly, there may be some rich farmers. 99% of the farmers are poor. What is their income? What is their holding? From that point of view this point should be looked into.

SRI C.M. ARMUGHAM.—I am sorry, Sri Bommai has diverted the topic. I am saying that among the farmers there are big land-lords. They are the agents of the farmers. Therefore, I am asking who

are the real farmers ? A man who owns a sugar factory, who moves in car or air, is he a farmer ? If you want to encourage this farmers' movement, I want to ask how many are farmers; how many are landless labourers? In 85 crores of rupees of concession, how many people are directly benefitted ? That is what I am asking. Few get benefits here and there in the name of the farmers. I am not saying about them. They have come all the way. I do not know; nobody told me. In the newspapers it has come that the Jatha is coming.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಮರಾ ಭಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದವರ ಸ್ಥಿತಿ ಈಗುವಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್, ಅಂದರೆ ಸೆಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಕೆಲವರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಾಡ್ಸ್ನನ್ನಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಗಿದೆ, ಬರೀ ಲಾಡ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಸ್ತವಿಕ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ.

SRI C.M. ARMUGHAM.—I have said only land-owners. If he is not able to understand, I pity for him for his intelligence. What he is talking? I said land-owners. There is a joke. But for a joke one must smile or one must cry. Here nobody smiles and nobody cries. Therefore, what I am asking you is, find out who are the affected farmers in this country, in Karnataka, who are being deprived, and not the big fellows who sit in bungalows. Where has all the money gone? We have spent Rs. 600 or 700 crores which every year and where has it gone?

Sir, I ask a very pertinent question here. What is our budget? It is about Rs. 700 crores. How is this amount distributed, you please find out; you conduct a survey. Where this money goes, to whose pocket it goes is the point that is required here. There are persons in this country, in Karnataka, who are not getting even one square meal a day. What is the meal for him? He eats some 'Ragi Mudde and Soppu'—and he eats that only once in a day. And there are some fellows who take capsules for digestion. Therefore, please find out where all the moneys have gone. Please find out who are really starving and struggling. Every one is grouped together in the name of the farmers. I am not able to make out what exactly this adjournment Motion is. If the Chief Minister has received the memo andum it is well and good. Was the adjournment motion brought last time when there were 20 to 25 demands of the farmers? If you say that the prices of fertilisers must come down, is it possible for a man with one or two acres to purchase one bag of fertiliser? It is not possible. You must find out how it should be subsidised for small farmers, medium farmers and big land owners. Can I call Sri Ashwath Reddy, Minister of State for Power, who owns a mill worth Rs. 6 to 7 crores, as a farmer? You must find out how many persons

are there like that. If he says that he is a farmer, can I accept it I have seen his mill worth Rs. 6-7 crores. Therefore, please see who are poor farmers, identify them properly and help them directly i.e. these small and medium farmers. It should not be diverted to big land-owners who have been exploiting this country all these years.

What do you mean by poverty? Poor means inequality. When there is poverty, there is inequality. You must find out some measures. In the name of farmers something is going on. I entirely agree with Sri S.R. Bommai that it should not be politicised.

Then, Sir, I tell you now the farmers' agitation has become temporary and when once it is solved, it disappears. That is how in Tamil Nadu and Maharashtra it happened. Here also give them relief and meet their legitimate and genuine demands. If it is given they cannot continue agitation for ever. If the intention of Sri J.H. Patel is to gracefully bring it to the notice of the Government about the demands of the farmers of Nargund and Navalgund who have come from far off distance to present the memorandum, then I appeal to the Chief Minister to invite them to his Chamber and concede their demands.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ರೈತರ ಜಾಥಾ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಚರ್ಚೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರ ಜಾಥಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು, ಸಭೆಯ ಈ ದಿನದ ಕಲಾಪವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನೋಟೀಸಿನ ಪೂರ್ಣ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೋಟೀಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ದಿವಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಥಾ ಬಂದಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾದ ದಿವಸ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಭೆ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸರಿಸಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಸೋಮವಾರ ಕೂತು ಗವರ್ನರ್ ಅಮೆಸ್‌ಕೆ ರಿಪ್ಲೈ ಮಾಡಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿರತಕ್ಕ ೨೨೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾದ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ನರಗುಂದದಿಂದ ತಂದಿರತಕ್ಕ ದೀಪದ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ. ಅವರು ರೈತರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಾದರೆ ಸಾವಂತೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

ತೃವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷದವರೂ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೭ನೇ ತಾರೀಖು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ಮುಖಂಡರು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬೃಹತ್ ರ್ಯಾಲಿ ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗರು ೧೯೭೭-೭೮ ರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬೃಹತ್ ರ್ಯಾಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಎಂದೂ, ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೦ ಮಿಲಿಯನ್ ರೈತರು ಸೇರಿದ್ದರು ಎಂದೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ಈಗ ಇದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ರೈತ ಬುದ್ಧಿ ಮತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದನ ಅಂತಿಮವಾದ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಅನಾರು ರೈತರ ಜಾಥಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ, ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸಂತೋಷ.

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಮತ್ತು ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಏನು ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಣ್ಣಾ ಡಿ.ಎಂ.ಕೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ತಾವು ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ ತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡು ದಿನವಾಗಲೀ ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ೮೦ ಭಾಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಜೀವನರ್ರ್ಥವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ಇದು ಬರೀ ರೈತರ, ಕಾರ್ಮಿಕರ, ಇಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ರೈತರ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸಭಾನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸುಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಏನೋ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿರಲಿ ಇವತ್ತು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಏನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಮಂಡಿಸಿತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಳ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಇವತ್ತು ಜಾತಾದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಂಡಿಸಿತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿರಲಿ, ಇವತ್ತು ರೈತರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಲವಾರು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಈಗ ಎಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನ ತಕ್ಕದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಸ್ತರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇವತ್ತು ಕೇವಲ ಹಾರಿಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕುಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ೨ ದಿನ ಮಾಡರೂ ಸರಿ, ಸಮಸ್ತರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ). — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ಈ ಸಭೆಯು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅಪೂರ್ವ ವಾದಂಥ ಘಟನೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರೈತರು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅವರು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆರ್ಗನೈಜ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರನ್ನು ಸಹ ನೋಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ರೈತರ ಕಷ್ಟವೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಸುಖವೇನಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಇಂಟಿರೀಮ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಎಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಠಾತ್ತನೆ ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಸಹ ವಜಾ ಆಯಿತು. ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರಿದವು ಎಂದು ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರೋ ಅಥವಾ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಸಂಯೋಗವೆಂದು ವಜಾ ಮಾಡಿದರೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು, ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿದೆ, ಅವರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅದೇಶ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಬಂತು. ಇದು ಏನೆಂದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವಂಗ್ರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದವು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನಾವು ಎರಡು ಇಂಟಿರೀಮ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆ, ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ವರದಿ ಕೊಡಬಹುದೋ ಅದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ, ಈ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹೇಳಿಕೆ ಬುಡಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ಲೇಷ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶ್ಲೇಷ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಏನು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳೇನು, ಅವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳೇನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲೆಜಿ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ಅದು ಲೆಜಿ ಕೋಟಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧವಾದ ಸಾಲದ ಹೊರೆ ಇದೆ, ಎರಡನೆಯ

ದಾಗಿ ಅವನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವುದು. ಇವತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ನಾಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ರೈತರ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಒಂದು ಧೋರಣೆ ತಾಳಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕರಾರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ೬ ಆಣೆ ೪ ಆಣೆ ಫಸಲು ಆಗಿರಬಹುದು, ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಶೇಕಡ ೧೫ ರಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು ಹಾಗೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿ. ತಮಗೆ ನಾನು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೨ ಕೋಟಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ಕು ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬ ಆಣೆ, ೮ ಆಣೆ ಸಾಲ ವಜಾ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಜಿಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರೈತ ಸಹ ೫ ರೂ ಗಳಿಂದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತೆ ಇವತ್ತು ನಿವೃತ್ತ ಫುಟುರಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದೇ ನಿಲುವನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಯಾರಿಟಿ ಪ್ರೈಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಇವತ್ತು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ನಿಖರವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಹಾಗೆಯೇ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಅವನು ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಒಂದು ನಿಖರವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟು, ಇವತ್ತು ಕಾಲ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ನಾವು ಕೂಡ ರೈತರ ಕಷ್ಟ, ಸುಖಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ (ಬೈಂದೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಈಡೇರಿಲ್ಲ; ಅವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ನವಲಗುಂದ ಹಾಗೂ ನರಗುಂದದಿಂದ ರೈತರು ಹುತಾತ್ಮರ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಬಲಿಯಾದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಹುತಾತ್ಮರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವ, ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತಿತರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುಕಡೆ

ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ರೈತರು ಜಾಥಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರು ಇರಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಜಾಥಾ ಬರಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಲೇಪ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಯಮಾಡಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಳಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರೆಸ್ಟೀಜ್ ಅನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂದು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಫೈರಿಂಗ್ ಆದುದಕ್ಕೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ೨೦ ನಿಮಿಷ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಡ್ಡರ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್‌ಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ವಿಶೇಷ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅಡ್ಡರ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊನೆಗೆ ಅಲೋ ಮಾಡಿರುವ ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಾತ್ರಿ ೭ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚೆಲಿರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ತಾವು ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ, ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಹಿಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದೆ ಈಗ ನಾವು ಅವರ ಮುಖಂಡತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿದಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹ ಮೇಜು ಕುಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರು, ಆದರೆ ಈಗ ಅವರನ್ನು ಖಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಬೇಡವೆಂದು, ನಾವು ಅವರಂತೆ ಬದಲಾಗಬಾರದೆಂದು ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರ ಜಾಥಾ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆದೂ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ವೆಂದರೆ, ಏಕೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಜಾಗೃತನಾಗಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆದೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ನಗರಗುಂದದಲ್ಲಾಗಲೀ ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಪೋಲೀಸರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವತ್ತಿಗೂ ಇವತ್ತಿಗೂ ಬಹಳ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ರೈತರ ಕ್ರಾಂತಿಯ ವಿವೇಚನೆ ಬೇರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವತ್ತಿಗೂ ಇವತ್ತಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಏನು ರೈತರ ಜಾಥಾ ಬಂದಿದೆ ಅದು ಯಾವತ್ತೋ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವತ್ತೇ ರೈತರ ಬವಣೆಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ರೈತರ ಜಾಥಾಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವುದು ಬೇಡ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎ. ಕೆಂಗೇಗೌಡ.—ಸಭೆಗೆ ಅವರು ತಪ್ಪು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚೆಲಿರಾಜ್.—ಬಡ ರೈತರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ೨-೩ ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ರೈತರು ಎಚ್ಚತ್ತು ಮೇಲೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷವೂ ಬೇಡವೆಂದು ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು

ಸಂಘವನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರ್ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಂಟು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರು. ಒಳಗಡೆ ರಾಜಕೀಯ ಸೇರಿದರೆ ನಾವು ಹೆದರಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತೇವೆ. ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೋರಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸುಮಾರು ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ರೈತರ ಚಾರಾವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ನಾವು ರೈತರ ಸಾಲವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದರಿಂದ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತೇ ಏನವ ಬಹುಪಾಲು ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಏನೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ — ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಏನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಈಗ ತಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳೇನು, ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಕೆಂಗೇಗೌಡ. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚಿಲುವರಾಜ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರೇ ಚಾರಾವದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ — ತಾವು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚಿಲುವರಾಜ್. — ರಾಜಕೀಯದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಗುಪ್ತನಾಯಕರು ಈ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದನಂತರ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಫೀರವನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಾಗ ಕಾನೂನಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ನೋಡಿ ಯಾವರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲೋ ಅದೇರೀತಿ ಈ ಸಾರಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದರಿತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೃಷಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಅನುಕಂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದುಗುಡವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖದ

ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗ್ಗಿ ಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜರ್ಜಿ ಆಗಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಸುಮಾರು 200 ಮೈಲಿಯಿಂದ ಹುತಾತ್ಮರ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಈ ನಾಡಿನ ಒಡೆಯರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಅತೀರ್ವಾದಬಲದಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ನಾಡಿನ ಒಡೆಯ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ನಡೆದುಬಂದಿರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಸಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶೋಭೆ ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಒಡೆಯರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಯಿರಿ, ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI P. A. PAWASHE (Uchagaon).—Mr. Speaker, Sir, I support the adjournment motion moved by the Deputy Leader of the Opposition. So far many of the hon. Members from different political parties have taken part in the discussion and some of them have asked who is responsible for the farmers' agitation that is going on in our State. The present Government which has come in power recently cannot be blamed. The members of the Previous Government who are on this side have been arguing that there were no such agitation during their regime or any jatha of the farmers. Now, let us not go into that question. Our duty is to take some steps to resolve the problems of the farmers whether they are big or small farmers. We cannot distinguish small and big farmers in the agitation because farmers of all castes religions, women and children have joined in to-day's farmers jatha that has come to Bangalore to present a memorandum to the Hon'ble Chief Minister listing their legitimate demands. I hope the Hon'ble Chief Minister would concede their demands and thus relieve the farmers from difficult days.

Then, Sir, the important question we have to consider now is about the proper marketing of the goods produced by the agriculturists. Because the farmers are not getting remunerative prices for the goods they produce. This should be looked into with all seriousness. We are aware that whenever goods are produced in the factories they take into consideration the cost of production, the profit and the labour costs before the products are sent for sale in the market. Where as for agriculturists such formula has not been applied and they are not getting proper price for their produces because the middlemen involved in the marketing of their produce and takes lions share of profit, with the result neither the agriculturists nor the consumers are benefitted. Therefore I appeal to the Government to look into this aspect of the matter and solve the genuine problems putforth by the agriculturists. I hope the Chief Minister who has already announced some concessions to the farmers would also look into their other problems.

Sir, as regards prices fixed by the Agricultural Price Commission I would like to submit that they are not remuneratively fixed by the Commission. The Commission while fixing the prices of the commo-

dities has not taken into consideration the price hike of implements, fertilizers and other essential goods required for agricultural production. Therefore, I request the Government to consider this aspect of the matter and fix remunerative prices of the produce, produced by the farming community.

In conclusion I say that the problems of the farmers are there for the last so many years and the farming community waited patiently for all these years. Now, they are on path of asserting their legitimate rights and it is now for the Government to meet their legitimate demands at the earliest point of time. With these words I conclude and thank the Chair for having given me an opportunity to speak on this adjournment motion.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ತಾಳ್ಮೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳೆಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಳೆಕಳಿ ನಮಗೂ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಮಾತನಾಡಿದರು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾಜಿ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಲ್ಲೂ ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಚರ್ಚೆಯಾದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇಂ ಜ್ಯೋತಿ ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ತಾವು ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಅವರೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ. ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ನಿನ್ನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ರೈತರ ಜಾಥಾ ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ರೈತರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ ಜಾಥಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ, ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಕಠಿಣವಾದುದಾಗಿದ್ದು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಷ್ಕರಗಳು ಮುಂದುವರೆದರೆ ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಯಾವ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರಲ್ಲರೂ ಬರೀ ಕಾಲಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೇನೂ ಬಾಡಿಗೆ ಜನರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನಪರಿಕೆ ಮಾಡಲು ನೂರಾರು ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿಂಗಳ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖು ೫೦ ಸಾವಿರ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನಿಂದ.....

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವಿಷಯ ಇದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.— ೧೬ನೇ ತಾರೀಖು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮಹಾ ಜಾತ್ರೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ೫೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ. — ವಿಷಯ ಅದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್. — ಈ ತಿಂಗಳ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ರೈತರ ಮಹಾ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ರೈತರು ರೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವರಂತೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಜಾಥಾಕ್ಕೂ ದೆಹಲಿಗೆ ಅಂದು ಹೋಗಲಿರುವ ಜಾಥಾಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದು ಬಂದಿರುವ ಜಾಥಾಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ೧೬ನೇ ತಾರೀಖು ನಡೆಯಲಿರುವ ಜಾಥಾ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಹಣದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಜಾಥಾವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಯಾರೋ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವೇಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು? ನಿವು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಾವು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್. — ಆ ಜಾಥಾಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ. — ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಕಿಸಾನ್ ರ್ಯಾಲಿ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು? ಅಂದು ರೈಲು ವಿಮಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲ್ಲ ರೈತರು ಬಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು? ಹಾಗೆಯೇ, ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್. — ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ನಿವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

SRI QUMARUL ISLAM.—Mr. Speaker Sir, this House is discussing a very serious issue connected with the problems of the farmers since 1½ hours. I support fully, the agitation and the demands put forth by the farmers of Karnataka. Sir, for the first time in India, I think, every sector of the society is organised. I would just quote one example. Soon after passing an Ordinance by the President for streamlining the wages, the Life Insurance Corporation employees have started an agitation. After 33 years of independence, an awakening has taken place in these farmers. The discussion which we had for the last 1½ hours is not sufficient. I request the Chair to give ample time so that we can have a fair and full discussion on it and the movement started by these farmers is encouraged.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಯುವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, Sir, In the interest of farmers let us forget all our differences. White collared people like me, we are just eating the food produced by them. They have not been given enough care. This is the country of peasants and we are their representatives. Therefore, hope Sri Gundu Rao and his team of Ministers will receive that Jyothi, then come back and discuss the matter. Let us come to a conclusion and be a model State of Mysore. Ours is always a model State and let us give light to other States in this country. I hope and trust that Sri Gundu Rao will respond to my request.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ (ಉತ್ತರ ಹಳ್ಳಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಸದನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದಾಗ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿರುವಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ತಾವು ರೈತರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೊಂದಿರುವುದು ಅದರಂತೆ ರೈತರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಈಗಲೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲಿ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಮನವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾ ವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ— “ಸಮುದ್ರದ ನೆಂಟಿನ ನ, ಉಪ್ಪಿಗೆ ಬಡತನ” ಎಂದು, ಅದರಂತೆ, ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು, ರೈತನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಸ್ಥಿತಿ ಏನು? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಂದಿ ಇನ್ನೂ ಬಡತನದ ಗೆರೆಯ ಕೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಜನರು ವಾಸ್ತವವಾದಿರಾಗಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ. ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಜನಗಳ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ನಾವು ಅವರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಸದನವಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ರೈತನ ಕೈ ಎಂದೂ ಕೊಡುಗೈ ಹೊರತು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಚಾಚುವ ಕೈಯಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ರೈತರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದುಹೇಳಿದರು. ರೈತ ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಆತನು ಸರಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇನ್ನಾವ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇಂದಿನ ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಅವನು ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ, ಅವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವೇನು? ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಐದು ನಿಮಿಷವಲ್ಲ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಯಾವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಆಳಿತ್ತೋ, ಆ ಪಕ್ಷದ ಉಪ ನಾಯಕರು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.— ಅವರು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಓದಿದಂತೆ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲ. ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಲೋಗನ್ ಇದೆ, ಚರಣಸಿಂಗರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ, ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಲೋಗನ್ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ, ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೪೭ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ೪೮ನೇ ಇಸವಿಯವರೆವಿಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದಂತೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ತೋರಿ

ಸದೇ ಇರುವಂತ ಸೌಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದೆ, ಇವತ್ತು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾರು? ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ? ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು. ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ, ಜಾಥಾಂತಿತವಾಗಿ ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ರೈತನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ, ಇಡೀ ಸದನ ಒಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ರೈತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿಸಬೇಕು, ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವ ಸಂಚಿನ ಜಾಥಾ ಇದು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಜಾಥಾಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ? ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತ ಭಾಷಣಗಳು ಏನು? ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಏನು? ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬಗೆಹರಿಸೋಣ. I am ready. I entirely agree with Sri H. D. Devegowda and Sri Bommai, as Sri C. M. Arumugham has stated, I am here to discuss about the problems of the farmers. As Sri Rajashekharan has stated, the issue must not be politically motivated. It should be non-political. If the problem is given a political colour then my Government will never yield. My Government is ready to accept the challenge and would never hesitate to take action.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ.....

SRI R. GUNDU RAO.—Please do not interfere. I am not yielding. I have great respect for you. Do not have politics so far this farmers' problems are concerned. ಯಾರಿಗೆ ಜಾಥಾ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನರಗುಂದ ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ರೈತರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರು ೧೦೦ಕ್ಕೂ ಜನ ರೈತರನ್ನು ತಂದರೂ ಸಹ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬನ್ನಿ ಕೂತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಗುಂಡೂರಾಯರ ವಿರುದ್ಧ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ವಿರುದ್ಧ ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಗಬೇಕು? I am also equally interested in solving them. The Issue is there since 100 years, since the inception of independence.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೈತ ನಾಯಕರುಗಳು ಬಂದಾಗ ಕರೆದು ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಕೌಜನ್ಯ ತೋರಿಸಿದೆ ನೆ. ಈ ಮೊದಲು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೂ ರೈತರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಜನ ತಂತು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದವರು ತಂದಿರುವಂತ "ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಜ್ಯೋತಿ" ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ನವರು, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ನವರು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆ ಎಷ್ಟು? ಜನ ಸಂಘದವರ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆ ಎಷ್ಟು? ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದಂತ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆ ಎಷ್ಟು? ಇವತ್ತು ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ಯಾರ್ಯಾರನ್ನೋ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬನ್ನಿ. I am prepared to discuss not only for 2½ hours but for a day so far as this farmers' problems are concerned, if it is a non-political matter. If it is politically brought, then this Government will never yield. Let me make it very clear. I met the farmers and they have said as to which Government have not given the concessions etc., ನಾನು ಹಳ್ಳಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ, ನರಗುಂದ, ನವಲಗುಂದ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ರೈತರು ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದಾರೆ. Farmers are happy. Why are they happy? I do not say that they are fully happy. But they have got the confidence that my

Government atleast would help them. ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೇವಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಯಾರು ? ಪಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರವೇ ? ಇವತ್ತು ಯಾರು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಹೋದಾಗ, ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೇವಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ರೈತರುಗಳು ಮನವಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೇಳತು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಬಿಸಾಕಿದರು. ಇವತ್ತು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬಂಗಾರಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. I am prepared to discuss and the whole House is prepared to discuss if it is above political level. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೇ ಎದುರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನರಗುಂದದಿಂದ ಹೊರಟವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ? ಇವತ್ತು ಜಾಥಾ ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾರ್ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೂತುಕೊಂಡು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನೀವು ಹೇಳುವಾಗ ಶಾಂತವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ತಮಗೆ ಅಷ್ಟು ನೋವು ಆಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗಬಹುದು ತಾನೆ ಈ ತರಹ ತಮಗೆ ಹೆದರಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಶಕ್ತಿಯಂತವಾಗಿರುವಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯಂತವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಏನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಳಕಳಿ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪೂರ್ತಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದು ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಾಥಾ ರೈತರ ಜಾಥಾ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಜಾಥಾ. ರೈತರ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲಕ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜಾಥಾ. It cannot be a farmer's agitation and the Government will never concede it as a farmer's agitation. It is only a political agitation against a political Government which we will meet politically. I am prepared to meet politically and we will show that it is politics. ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ರೈತರು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲವೇ ? ನರಗುಂದ, ನವಲಗುಂದ ಗಲಾಟೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಹೊಳಲ್ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಬೆಂಬಲ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನವಲಗುಂದ, ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಬ್ಬ ಕೊಂಡಿ ದ್ವೀಪ ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ೩೦೦ ಓಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಂದು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡಿ. ರೈತರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತರಹ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರೋಧ ಘೋಷಣೆ

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇವೊತ್ತಿನದು ಅಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಲ್ಲ, ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನಂಬಾದ್ರಿಪಾಡ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ನಯನಾರ್ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ಅಚ್ಯುತ್‌ಮೆನನ್ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು. ಆದರೂ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬಗೆಹರಿಸೋಣ. ರೈತರ ಕಷ್ಟದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. We will go and address the rally to-day. I have no objection. But what is that really? "Gundu Raoಗೆ ಧಕ್ಕಾರ" Do you think Gundu Rao will address it? Even my dead body will not go and receive the Jatha. Let me make very clear.

SRI MICHAEL FERNANDES.—That dead body cannot go, it can be carried.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಫರ್‌ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಯೋಚನೆ. ಅವರು ಬೋಟ್‌ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಲಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜಾಥಾ ರೈತರ ಜಾಥಾ ಅಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಕ್ವಾಡೆಂಟ್ಸ್ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸಣ್ಣ ಹೋಟೆಲ್ ಕ್ಲೋಸ್ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಸ್ ಕಂಪನಿ ಬಂದರೆ ಅಥವಾ ಮಾರಮ್ಮ ನನ್ನು ಕುಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಊರಿನ ಜನರು ಮಾರಮ್ಮ ಬಂದಿದೆ ಬನ್ನೋ ಹೋಗಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಸ್ ಬಂದರೂ ಜನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕೋತಿ ಕುಣಿಸುವವರು ಬಂದರೂ ಜನರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದು ರೈತರ ಜಾಥಾ ಅಲ್ಲ. ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಒಂದು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬರೆದು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾರಿ ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಮತ್ತು ಸಿ.ಪಿ.ಎಮ್. ಕಂಡರೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅಂತಹವರ ಜೊತೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ನಂಬಾದ್ರಿಪಾಡ್ ಮತ್ತು ಜ್ಯೋತಿಬಸು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಖಾರವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ, ಹಾರಂಗಿ ಹೊಳೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ನೋಡೋಣ. ಇದು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡೋಣ. As long as it is a political organisation, as long as it is a slogan against the Government and against a particular Leader, it cannot be farmers' agitation. It is only a hired political agitation. That is all I can say.

† ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಹಳ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜಾಥಾ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಜಾಥಾದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಅವರು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅವರು ನೋಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ, ಗುಂಡೂರಾವ್ ಬೈಯ್ಯಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಜಾಥಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೇವು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವರು. ಸಾಯುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇದ್ದರೆ ಬಹು ಬೇಗ ಹಣ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸಿ.ಪಿ.ಐ., ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಈಗ ಬಂಡೆಯಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಆ ಬಂಡೆಗೆ ನಾನು ತಲೆ ಚೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಇವರ ಜೊತೆ ಮಾತು ಬಂಡೆಗೆ ತಲೆ ಚೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಇವರ ಮಾತು ಕೇಳುವ ಬದಲು ಹೋಗಿ ರೈತರ ಜಾಥಾ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೊ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳವರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ರೈತರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ನೋಡಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೨ ದಿವಸಗಳನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿ ತೆಗೆದಿರುವುದು ಸರ್ವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

SRI R. GUNDU RAO.—I have no objection.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಜಶೇಖರನ್ ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ೨ ದಿವಸಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಿನವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ದಿನವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಎದ್ದಿರುವ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಹತ್ವರವಾದುದು. ರೈತರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಜನ, ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಬಡವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಚೀನದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಬಡ ಹಾಗೂ ಮುಗ್ಧ ರೈತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI B. B. SAYANAK.—Mr. Speaker, whatever be the opinion of the Leader of the House Sri Gundu Rao, this is an agriculturists jatha and in support of them, we also stage a walk out.

(ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ಸದಸ್ಯರು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ರೈತರ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಈ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಬಾರದು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೇನು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ನವರು ಏನೇನು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ರೈತರ ಜಾಥಾ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾರು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ಸೋಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಸೋಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲ.

ಯಾವುದನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ದಿನವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆ ಒನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಈ ಸದನ ಮುಗಿಯುವುದಿದೆ. ನಿಮಗೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇದ್ದರೆ ಸೋಮವಾರದ ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜಾಥಾ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಅರೋಪ ಜನರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಡಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಏನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಒಂದು ಕಳಕಳಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ತಡ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲದೇ ಪಕ್ಷಾಂತಿತವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ದಿನವನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಸಭೆ ಸೇರುವುದಿದೆ. ಅದು ಸೇರಿದಾಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಕಳಕಳಿ ಏನೆಂದರೆ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಏನೇನು ಸಾಲುಬುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ೨ ದಿವಸ ವಾದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—Under Section Rule (1) of Rule 224 of the Rules of Procedure and Conduct of Business for the Karnataka Legislative Assembly, I constitute the Business Advisory Committee with the following members :

- 1 Sri R. Gundu Rao, Hon. Chief Minister
- 2 Sri M. Veerappa Moily, Hon. Finance Minister
- 3 The Minister for Parliamentary Affairs
- 4 Sri G.P. Vodeyaraj
- 5 Sri D. Devaraj Urs, Leader of the Opposition
- 6 Sri S.R. Bommai